

Ed.

619. Frumvarp til laga

[286. mál]

um jöfnun hitunarkostnaðar.

Flm.: Þorv. Garðar Kristjánsson, Eiður Guðnason, Egill Jónsson.

1. gr.

Ríkissjóður skal leggja Orkusjóði til óafturkræft framlag, sem varið skal til að greiða niður verð á orkugjöfum til upphitunar húsa í landinu.

Til að mæta kostnaði samkvæmt 1. mgr. skal ríkissjóður verja fjármagni af andvirði orkujöfnunargjalds, sbr. lög nr. 12/1980 um orkujöfnunargjald.

2. gr.

Verð olíu skal greitt niður sem nægir til að olíukostnaður við kyndingu húsa verði eigi hærri en sem nemur 2.5-földu vegnu meðalverði hjá hitaveitum landsins, sem hafa jarðvarma að orkugjafa. Er þá miðað við gjaldskrár á hverjum tíma. Skal hið vegna meðaltal reiknað út fjórum sinnum á ári og verði þá jafnframt tekið tillit til þeirra verðbreytinga, sem orðið hafa á olíu frá síðasta útreikningi, þegar ákveðin er upphæð niðurgreiðslna fram til næsta útreiknings.

Þessi niðurgreiðsla skal vera í formi styrkja til eftirtalinna aðila:

1. Til húsráðenda, sem nota olíu til upphitunar íbúðarhúsnæðis. Skal upphæð fara eftir stærð fjölskyldu og stærð íbúðar.
2. Til þeirra, sem nota olíu til upphitunar atvinnuhúsnæðis.
3. Til skóla og annarra menningarstofnana, sjúkrahúsa og annarra heilbrigðisstofnana og dvalarheimila fyrir aldraða og unga.
4. Til þeirra aðila, sem ekki eiga kost á raforku frá samveitu og verða að leysa raforkuþörf sína með rekstri dísilstöðva.

Í reglugerð skal kveða á um, með hverjum hætti skal ákveða upphæð styrkja skv. 2. mgr. Skal þá við það miðað, að olía verði í hverju tilfelli greidd niður sem næst að sama hundradshluta og ráð er fyrir gert í 1. mgr.

Verð á raforku til húshitunar nota sem orkugjafa og rafveitur nota til framleiðslu rafmagns til upphitunar húsa, skal greitt niður. Skal niðurgreiðsla þessi vera í formi styrkja til viðkomandi orkuveitna og nema þeirri fjárhæð, að hitunarkostnaður verði sambærilegur og gert er ráð fyrir í 2. gr.

Verð á raforku til húshitunar skal greitt niður effur því sem með þarf til þess að kostnaður verði 10% lægri en kostnaður við kyndingu með niðurgreiddri olíu. Raforka þessi skal greidd niður hvort hún er heldur seld til beinnar upphitunar eða sem orkugjafi hitaveitna.

Skal niðurgreiðsla þessi vera í formi styrkja til viðkomandi orkuveitna, enda skuldbindi þær sig til að selja orku til húshitunar á verði sem er 10% lægra en upphitunarkostnaður með niðurgreiddri olíu.

Styrkir til einstaklinga, fyrirtækja og stofnana skulu greiddir ársfjórðungslega fyrir milligöngu sveitarfélaga. Styrkir til orkuveitna greiðast beint úr Orkusjóði.

Til að tryggja að jarðvarmi sé samkeppnishæfur við olíukyndingu er heimilt að veita jarðvarmaveitum framlag til að jafna þann mun, sem orkuverð þeirra er metið herra en sem nemur hitunarkostnaði með olíu að frádregnum olíustyrk.

Styrkir skulu ekki taldir til tekna við álagningu opinberra gjalda.

Enginn, sem hefur möguleika á upphitun frá hitaveitu eða rafveitu, á rétt á olíustyrk.

Iðnaðarráðherra setur með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd þessara laga. Þess skal sérstaklega gætt að einfalda framkvæmd niðurgreiðslunnar og sporna við misnotkun á þeim rétti, sem í henni felst.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt eru úr gildi númerin lög nr. 53/1980, um jöfnun og lækkun hitunarkostnaðar, nema III. kafli laganna um orkusparnað.

Greinargerð

Eitt mesta misrétti, sem fyrirfinnst í þjóðfélaginu í dag, er fólgið í hitunarkostnaði. Hitunarkostnaður þess folks, sem býr við lakastan kost, er óbærilegur. Þess vegna láta menn sér svo tíðrætt um hitunarkostnaðinn sem fálun ber vitni. Nokkuð hefur verið bætt úr ófremdarástandinu með niðurgreiðslu á olíu til upphitunar húsa. Samt sem áður er ástandið í dag með öllu óviðunandi. Með tilliti til þessa er frumvarp þetta flutt.

Við vandanum verður brugðist með tvennu móti. Annars vegar að flyta svo sem verða má öllum framkvæmdum til að innlendir orkugjafar komi í stað olíu og ódyrari innfluttur orkugjafi verði nýttur í stað dýrari og orkunýting verði bætt. Hér er um að ræða það sem heyrir til frambúðarlausnar. Hins vegar er að auka niðurgreiðslu orkugjafa til húshitunar. Hér er um að ræða bráðabirgðarástafanir meðan unnið er að frambúðarlausn. Þessar bráðabirgðarástafanir þola ekki bið og fjallar þetta frumvarp um þær.

Svo er nú komið að 172 þús. af 229 þús. íbúum landsins hafa húshitun sína frá hitaveitum með jarðvarma. Hér er um að ræða um 35 millj. rúmmetra húsrými af um 45 millj. rúmmetra húsrými, sem samtals er í landinu. Orkusala hitaveitnanna 27 að tölu, nemur nú um 2800 GWh/ár, en heildarorkusala til húshitunar í landinu nemur samtals um 3700 GWh/ár. Ódýrari rafhitunar njóta nú 6000 íbúar landsins er ræða yfir um 1 millj. rúmmetra húsnæðis og þurfa um 80 GWh/ár til upphitunar sinna húsa. Meðaldýra rafhitun hafa um 4000 íbúar með um 700 þús. rúmmetra húsnæði og nota um 60 GWh/ár. Rafmagnsveitur ríkisins, Orkubú Vestfjarða og hitaveitur þessara fyrirtækja, sem nota rafmagn og olíu sem orkugjafa (R/O-hitaveitur), sjá um 26 þús. íbúum fyrir húshitun. Nemur húsnæði þeirra um 4,5 millj. rúmmetrum og þarf til þeirrar húshitunar um 370 GWh/ár. Þeir, sem kynda hús sín með olíu, eru um 21 þúsund að tölu og ræða yfir 2,6 millj. rúmmetrum húsnæðis og þurfa til upphitunar húsa sinna um 210 GWh/ár.

Á síðari árum hefur mjög mikið til frambúðarlausnar í húshitunarmálum með hinum miklu hitaveituframkvæmdum sem átt hafa sér stað. Yfirgnæfandi meiri hluti þjóðarinnar býr nú við þann kost, sem bestur er í húshitun, þar sem eru hitaveitur með jarðvarma sem orkugjafa. Á sama tíma er hlutur þeirra, sem ekki fá notið þessarar aðstöðu, allsendis óviðunandi.

Nú er ástandið þannig, að meðalorkuverð hitaveitna nemur 22,7% af hitunarkostnaði með olíu, hitunarkostnaður með ódýrri rafhitun nemur 38,4% af olíukostnaði og hitunarkostnaður með meðaldýrri rafhitun nemur 55,6% af hitunarkostnaði með olíu. Raforkuverð Rafmagnsveitna ríkisins og Orkubús Vestfjarða til húshitunar og orkuverð frá hitaveitum þessara fyrirtækja, sem hafa rafmagn og olíu sem orkugjafa, nemur 65,1% af upphitunarkostnaði með olíu. En niðurgreidd olía til húshitunar hemur 70,5% af olíuverði. Af þessu má marka, að mestur er misjöfnuðuriinn gagnvart þeim sem kynda hús sín með olíu, þrátt fyrir olíustyrkinn sem ná er greiddur. Þá fylgir fast eftir í ójöfnuðinum það fólk, sem býr við rafmagnsupphitun frá Rafmagnsveitum ríkisins og Orkubú Vestfjarða og upphitun frá hitaveitum þessara fyrirtækja, sem nota rafmagn og olíu sem orkugjafa. Meginatriði er því að rétta hlut þessa fólks, sem er um 47 þús. að tölu og ræður yfir 5,1 millj. rúmmetrum í húsnæði og þarf til upphitunar húsa sinna um 580 GWh/ár. Frumvarp þetta tekur mið af þessari staðreynd.

Gert er ráð fyrir að takmörk séu fyrir því, hve mismunur á hitunarkostnaði megi vera mestur. Með tilliti til þessa kveður frumvarpið svo á, að verð olíu skuli greitt niður sem nægi til að olíukostnaður við kyndingu húsa verði eigi hærrí en sem nemur 2,5-földu vegni meðalverði hjá hitaveitum landsins sem hafa jarðvarma að orkugjafa. Af þessu leiðir, að samkvæmt ákvæðum frumvarpsins verða sjálfvirkar breytingar á upphæð niðurgreiðslunnar, sem fylgja breytingum á verði olíu og gjaldskrá hitaveitna. Hækkun gjaldskrá hitaveitna hefur því áhrif til lækkunar á upphæð olíustyrksins en hækkun olíu hefur að öðru jöfnu áhrif til hækkunar á olíustyrknum.

Vegni meðalverði hjá hitaveitum landsins er nú 22,7% af óniðurgreiddri olíuverði, eða 13,1 aurar á kilóvattstund. Samkvæmt frumvarpinu verður því hæsta verð olíukyndingar húsa $13,1 \times 2,5$ eða 32,8 aurar á kilóvattstund. Óniðurgreiddur kostnaður við olíukyndingu er hins vegar 57,9 aurar á kilóvattstund og nemur því niðurgreiðsla á olíu samkvæmt frumvarpinu 25,1 eyri á kilóvattstund. Er þá kostnaður olíukyndingar samkvæmt frumvarpinu 56,7% af kyndingu með óniðurgreiddri olíu og nemur þá niðurgreiðsla á olíu 25,1 þús. krónum á GWh. Olíunotkun fyrir hitun íbúða, stofnana og atvinnurekstrarhúsnæðis, sem frumvarpið gerir ráð fyrir, er 328 GWh/ár. Þetta þýðir, að niðurgreiðsla á olíu samkvæmt 2. gr. frumvarpsins nemur á ári 82 milljónum króna.

Þá gerir frumvarpið ráð fyrir í 3. gr., að verð olíu, sem hitaveitur nota til framleiðslu rafmagns til upphitunar húsa, skuli greitt niður sem nemi þeirri fjárhæð að hitunarkostnaður verði sambærilegur og gert er ráð fyrir í 2. gr. frumvarpsins. Nokkrar hitaveitur, sem nota

jarðvarma sem orkugjafa, eru með toppkyndistöðvar, sem notaðar eru þegar kaldast er í veðri, þar á meðal hitaveitur Akureyrar, Siglufjarðar, Egilsstaða, Vestmannaeyja og Reykjavíkur. Auk þess reka Rafmagnsveitur ríkisins og Orkubú Vestfjarða kyndistöðvar með olíu sem orkugjafa (R/O-kyndistöðvar) á Höfn í Hornafirði, Seyðisfirði, Ísafirði, Bolungarvík og Patreksfirði. Þá kemur hér til olíunotkun til framleiðslu rafmagns til húshitunar sem fer eftir árferði og orkuskorti frá vatnsaflsstöðvum. Áætlað er að niðurgreiðsla olíu til hitaveitna og rafveitna skv. 3. gr. frumvarpsins nemi um 2 milljónum króna á ári.

Enn fremur gerir frumvarpið ráð fyrir samkvæmt 4. gr., að verð á raforku til húshitunar skuli greitt niður eftir því sem með þarf til þess að hitunarkostnaður verði 10% lægri en kostnaður við kyndingu með niðurgreiddri olíu. Raforka þessi skal greidd niður hvort sem hún er heldur seld til beinnar upphitunar eða sem orkugjafi hitaveitna. Hér er ákvæði til hvatningar mönnum um að taka upp innlendan orkugjafa í stað erlends orkugjafa til húshitunar eða skipta frá olíu til raforku. Verðið á raforkunni til neytenda yrði samkvæmt þessu ekki hærra en 90% af kostnaði olíukyndingar samkvæmt 2. gr. eða 29.5 aurar á kílóvattstund. Niðurgreiðslan á raforku er aðallega vegna beinnar upphitunar og þó fyrst og fremst þar sem um dýra rafhitun er að ræða. Dýr rafhitun nemur 344 GWh/ár og er greidd niður samkvæmt frumvarpinu um 28.2 milljónir króna á ári, en meðaldýr rafhitun, sem nemur 57 GWh/ár, er greidd niður um 1.5 milljón króna á ári. Til viðbótar þessu kemur svo niðurgreiðsla á raforku til hitaveitna, sem nota raforku sem orkugjafa (R/O-hitaveitur), og hefur sú niðurgreiðsla verið áætluð að nema 1.6 milljón krónum á ári. Samkvæmt þessu nemur niðurgreiðsla á raforku á ári samkvæmt 4. gr. frumvarpsins um 31 milljón króna.

Míðað við óbreytt olíuverð og óbreyttar gjaldskrár hitaveitna nema útgjöld samkvæmt 2., 3. og 4. gr. frumvarpsins samtals 115 milljónum króna á ári. Ef hins vegar verð hjá ódýrum hitaveitum yrði hækkað umfram verðlagshækkanir, svo sem óskað er eftir og nauðsynlegt er talið til að tryggja rekstur og viðgang hitaveitnanna, horfir málið öðruvísi við. Ef reiknað væri með að verð hjá ódýrum hitaveitum hækkaði t. d. um 30% mundi heildarniðurgreiðslan samkvæmt frumvarpi þessu ekki vera 115 milljónir króna á ári, heldur 83 milljónir króna á ári, þ. e. olíuniðurgreiðslan samkvæmt 2. gr. yrði 67 milljónir króna á ári í stað 82 milljón króna á ári og niðurgreiðsla á raforku samkvæmt 4. gr. yrði 14 milljónir króna á ári í stað 31 milljónar króna á ári. Ef stjórnvöld yrðu við eðlilegum kröfum ódýru hitaveitnanna um gjaldskrárhækkanir yrði ekki einungis tryggð betur sú orkunýting, sem hagkvæmust er til upphitunar húsa, eða notkun jarðvarmans, heldur væru og ríkissjóði spóruð umtalsverð útgjöld um leið og stefnt væri að jöfnuði í hitunarkostnaði landsmanna. Viðmiðunarreglan samkvæmt 2. gr. þessa frumvarps um jöfnun hitunarkostnaðar felur í sér hvata fyrir stjórnvöld til þess loks að taka af ábyrgð og raunsæi á því úrlausnarefni að koma á jöfnuði milli landsins þegna um hitunarkostnað húsa.

Í frumvarpinu er lagt til að ríkissjóður greiði Orkusjóði óafturkræft framlag, sem varið skuli til að greiða niður verð á orkugjöfum til upphitunar húsa í landinu. Gert er ráð fyrir, að ríkissjóður verji fjármagn af andvirði orkujöfnunargjalds í þessu skyni. Samkvæmt lögum nr. 12/1980, um orkujöfnunargjald, er innheimt mikið gjald, sem rennur í ríkissjóð og nemur á þessu ári samkvæmt fjárlögum um 190 milljónum króna. Fjármagn þetta er nú að mestu leyti almennur eyðslueyrir ríkissjóðs. Ríkissjóður hefur svo varið fé til niðurgreiðslu á olíu til upphitunar húsa og nemur sá styrkur 30 milljónum króna á fjárlögum 1982. Eftir stendur því mikið fé í ríkissjóði af þeim skatti, sem innheimtur hefur verið undir yfirskini orkujöfnunar. Verður því fé ekki betur varið en til frekari aðgerða til jöfnunar hitunarkostnaðar, svo sem frumvarp þetta gerir ráð fyrir. Ber þá að hafa í huga að frumvarp þetta mælir ekki fyrir um að mismunur á dýrum og ódýrum hitunarkostnaði skuli nema 2.5-földu vegnu meðalverði hjá hitaveitum landsins, heldur að mismunurinn megi ekki vera meiri en þessu nemur. Gefur auga leið að þörf er frekari jöfnunar, jafnframt því sem fjármagn er fyrir hendi af andvirði orkujöfnunargjalds til frekari jöfnunar hitunarkostnaðar en skylt er að ráðstafa

samkvæmt frumvarpi þessu. Fer það þá að vilja fjárveitingavaldsins á hverjum tíma hvað miklum jöfnuði verður náð.

Í frumvarpi þessu er ekki að finna reglur um, með hverjum hætti olústyrkjum skuli úthlutað til jöfnunar hitunarkostnaði. Þykir rétt að þetta verði ákveðið í reglugerð. Frumvarpið kveður sérstaklega á um að þess sé gætt að einfalda framkvæmd alla og sporna við misnotkun á þeim rétti, sem einstaklingum, stofnunum og fyrirtækjum er veittur.

Í frumvarpinu er að finna heimildarákvæði um að veitt sé sérstök fjárhagsleg aðstoð hitaveitum, sem nota jarðvarma sem orkugjafa, þegar um sérstaka rekstrarerfiðleika er að ræða eða við afbrigðilegan vanda er að fást, eins og hjá hitaveitum Suðureyrar, Siglufjarðar, Egilsstaða o. fl. Er þetta til að jafna þann mun sem orkuverð þessara hitaveitna er metið herra en sem nemur hitunarkostnaði með olíu að frádregnum olústyrk. Hér er um að ræða sams konar ákvæði og er í gildandi lögum.

Helstu nýmæli frumvarpsins eru:

1. Takmörk eru sett fyrir því, hvað mismunur á hitunarkostnaði landmanna má vera mestur.
2. Sett er regla, sem kveður á um hvað niðurgreiðsla á orkugjöfum til húshitunar skal vera mikil, og er þar tekið mið af hvoru tveggja í senn verði olíu og gjaldskrám hitaveitna.
3. Verð á dýrustu raforku til húshitunar er greitt niður hvort heldur er til beinnar upphitunar eða sem orkugjafa hitaveitna.
4. Hitunarkostnaður atvinnuhúsnæðis er greiddur niður jafnt sem hitunarkostnaður íbúðarhúsnæðis.
5. Fjármagni af andvirði orkujöfnunargjalds er ráðstafað til niðurgreiðslu á orkugjöfum til húshitunar.
6. Orkusjóði er fengið til ráðstöfunar það fjármagn, sem ætlað er til niðurgreiðslu á orkugjöfum til húshitunar.
7. Mál, er varða jöfnun hitunarkostnaðar, eru flutt frá viðskiptaráðherra í verkahring iðnaðarráðherra.

Með frumvarpi þessu fylgir greinargerð Gylfa Ísakssonar, verkfræðings hjá Fjarhitun hf., á fylgiskjali, ásamt töflum I og II um áætlun um kostnað vegna frumvarps þessa.

Skýringar við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Hér er kveðið á um, að greiða skuli í Orkusjóð það fjármagn, sem varið er úr ríkissjóði til að greiða niður verð á orkugjöfum til upphitunar húsa. Er þá gert ráð fyrir að olústyrkjum til einstaklinga sé útbýtt fyrir milligöngu viðkomandi sveitarfélaga, en styrki til stofnana og orkufyrirtækja greiði Orkusjóður milliliðalaust til viðkomandi aðila.

Í grein þessari er og kveðið á um að ríkissjóður skuli verja fjármagni af andvirði orkujöfnunargjalds til niðurgreiðslu orkugjafa til húshitunar.

Um 2. gr.

Samkvæmt 1. mgr. er sett sú regla, að fjárhæð niðurgreiðslna á olíu skuli miðuð við verð á upphitunarkostnaði hjá þeim sem búa við hitaveitur er hafa jarðvarma að orkugjafa. Þetta verð er fundið með því að reikna út svokallað vegið meðaltal þannig, að orkuverð hverrar hitaveitu í kr/kWh er margfaldað með tölu íbúa á hverju hitaveitusvæði. Margföldunartölurnar fyrir allar hitaveiturnar eru lagðar saman og loks deilt í summu þeirra með samantöldum íbúafjölda allra hitaveitusvæðanna. Er þá komið hið vegna meðaltal sem síðan er margfaldað með 2.5. Miðað við núverandi gjaldskrár hitaveitna í landinu kemur þá út orkuverðið 32.8 au/kWh. Þetta þýðir að olía til húshitunar, sem nú kostar 57.9 au/kWh, er greidd niður í 32.8 au/kWh eða um 25.1 au/kWh, sem nemur 43.3%.

Lagt er til í 2. töl. 2. mgr. að styrki skuli greiddur til þeirra sem nota olíu til upphitunar atvinnuhúsnæðis. Þykir þetta eðlileg ráðstöfun til þess að jafna þánn aðstöðumun sem hlú er hjá atvinnurekstrinum í landinu eftir því hvert orkuverðið til húshitunar er.
Í 3. töl. 2. mgr. er að finna ákvæði um niðurgreiddu olíu til ýmissa stofnana á Vestvangi menningar- og heilbrigðis- og félagsmála. Í núgildandi lögum er aðeins um að ræða heimildar ákvæði þar að lútandi, og varðar það einungis skólahúsnæði.
Í 4. töl. 2. mgr. er lagt til að styrkir verði greiddir þeim sem ekki eiga kost á raforku frá samveitu. Þetta kemur í þárfir banda, sem enn nota ekki sveitaráfvæðingarinnar. Í núgildandi lögum er aðeins um heimildar ákvæði að ræða um þetta efni.

Hér er ákvæði um að greiða skuli niður verð olíu, sem hitaveitur nota sem orkugjafa og rafveitur nota til framleiðslu rafmagns til upphitunar húsa. Í núgildandi lögum er að finna heimildar ákvæði um þetta efni, sem nær þó einungis til rafveitna, en ekki til hitaveittra.

Um 4. gr.
Hér er kveðið á um að verð á raforku til húshitunar skuli greitt niður eftir því sem með þarf til þess að kostnaður verði 10% lægri en kostnaður við kyndingu með niðurgreiddri olíu. Raforka þessi skal greidd niður hvort heldur hún er seld til beinnar upphitunar eða sem orkugjafi hitaveitna. Hér er gert ráð fyrir að upphitunarkostnaður með innlendum orkugjafa verði 10% lægri en með hinum erlenda, og er það gert til þess, að hvati sé til þess að rafmagnshitun sé tekin upp í staðinn fyrir olíukyndingu.

Hér er ekki einungis um að ræða rétt til handa orkuseljanda, heldur er og á hann lögð sú skylda að selja orku til húshitunar á verði sem er 10% lægra en upphitunarkostnaður með niðurgreiddri olíu.

Um 5. gr.
Ekki þykir rétt að breyta þeirri skipan sem verið hefur, að olústyrkjum sé úthlutað til einstaklinga fyrir milligöngu sveitarfélaga. Hins vegar er ekki ástæða til að sú skipan gildi um orkuveitur. Því er gert ráð fyrir að styrki til hitaveitna og rafveitna greiði Orkusjóður milliliðalaust.

Gert er ráð fyrir að styrkirir séu greiddir ársfjórðungslega eins og verið hefur.

Um 6. gr.
Frumvarpið gerir ekki ráð fyrir að sá orkugjafinn, sem hagkvæmastur er til húshitunar, jarðvarminn, sé greiddur niður nema í einstökum tilfellum. Er í þessari grein veitt heimild til slíkrar aðstoðar. Hér er um að ræða þau tilvik þegar ófyrirsjáanleg atvik valda rekstrarerfiðleikum eða afbrigðilegum vandkvæðum er fyrir að fara. Ákvæði þetta er hlöðstett því sem nú er í gildandi lögum.

Um 7. gr.
Þarfnast ekki skýringa.
Um 8. gr.
Miklu varðar að sá kostur sé valinn við upphitun húsnæðis, sem hagkvæmastur er þjóðhagslega. Því er í þessari grein svo fyrir mælt, að enginn eigi rétt á olústyrk sem hefur möguleika á upphitun frá hitaveitu eða rafveitu. Gildir þetta hvort sem hitaveitan hefur jarðvarma eða annan orkugjafa.

Um 9. gr.

Hér er gert ráð fyrir að með mál þau, sem lög þessi fjalla um, fari iðnaðarráðherra. Þetta er breyting frá því sem verið hefur, því að viðskiptaráðuneytið hefur með olíustyrkina að gera samkvæmt gildandi lögum. Þykir þetta eðlileg breyting þar sem hér er um að ræða orkumál og þau mál heyra undir iðnaðarráðherra.

Í grein þessari er iðnaðarráðherra falið að semja reglugerð um framkvæmd laganna. Sérstök áhersla er lögð á að öll framkvæmd þessara mála verði sem einföldust og þess sé gætt, að komið sé í veg fyrir misnotkun á niðurgreiðslunni.

Um 10. gr.

Samkvæmt þessari grein falla úr gildi lög nr. 53/1980, um jöfnun og lækkun hitunarkostnaðar, nema III. kafli um orkusparnað. Er því gert ráð fyrir að áfram haldi aðgerðir af hálfu opinberra aðila til að stuðla að orkusparnaði og hagkvæmri orkunýtingu í húshitun.

Fylgiskjal.

Áætlun um kostnað vegna frumvarps til laga um jöfnun hitunarkostnaðar.

Að ósk yðar hef ég gert áætlun um kostnað sem myndi leiða af framkvæmd frumvarps til laga um jöfnun hitunarkostnaðar. Stuðst er við skýrslu um hitunarkostnað sem Fjarhitun hf. gerði í janúar 1982 og kostnaður færður til verðlags á olíu, rafmagni og heitu vatni eins og hann er í febrúar s. l. Yfirlit yfir kostnað fer hér á eftir með tilvísun til viðkomandi greina í frumvarpinu.

2. gr.

Verð olíu skal greitt niður sem nægir til að olíukostnaður við kyndingu húsa verði eigi hærri en sem nemur 2.5-földu vegnu meðalverði hjá hitaveitum landsins, sem hafa jarðvarma að orkugjafa.

Vegið meðalverð hjá hitaveitum landsins (sbr. bls. 6 í fyrrnefndri skýrslu) er 22.7% af óniðurgreiddu olíuverði eða 13.1 aurar/kWh (sjá töflu I).

Hæsta verð skv. frv.: 13.1×2.5	=	32.8	au/kWh	(56.7%)
Olíuverð (óniðurgreitt)	=	57.9	„	(100 %)
Niðurgreiðsla á olíuverði skv. frv.	=	25.1	„	(43.3%)
			eða 251 þkr/GWh	

Olíunotkun fyrir hitun íbúða, stofnana og atvinnurekstrarhúsnæðis:		328	GWh/ár	
Niðurgreiðslur	$328 \text{ (GWh/ár)} \times 251 \text{ (þkr/GWh)}$	=	82	mkr./ár
				(sjá töflu II)

Ef verð ódýrra veitna yrði hækkað um 30%, þá yrði meðalverð allra hitaveitna 26.0% af olíukostnaði eða 15.05 au/kWh (vegið meðalverð).

Hæsta verð = 15.05×2.5	=	37.6	au/kWh	(65%)
Niðurgreiðsla á olíuverði skv. frv. ($57.9 - 37.6$)	=	20.3	„	(35%)
			eða 203 þkr/GWh	

Niðurgreiðslur:	$328 \text{ (GWh/ár)} \times 203 \text{ (þkr/GWh)}$	=	67	mkr./ár.
-----------------	---	---	----	----------

3. gr.

Verð olíu, sem hitaveitur nota sem orkugjafa (I) og rafveitur nota til framleiðslu rafmagns (II) til upphitunar húsa, skal greitt niður og nema þeirri fjárhæð að hitunarkostnaður verði sambærilegur og gert er ráð fyrir í 2. gr.

I. Hitaveitur (jarðvarma) og R/O-hitaveitur.

Nokkrar hitaveitur eru með toppkyndistöðvar sem notaðar eru þegar kaldast er í veðri, þ. á m. Hitaveita Siglufjarðar, Egilsstaða, Akureyrar, Vestmannaeyja og Reykjavíkur.

Svartolíunotkun þessara kyndistöðva er í ár 1982 áætluð um 3000 tonn.

Auk þess reka Rafmagnsveitur ríkisins og Orkubú Vestfjarða R/O-kyndistöðvar á Höfn Hornafirði, Seyðisfirði, Ísafirði, Bolungarvík og Patreksfirði. Ef gert er ráð fyrir að um 20% orkuframleiðslu þessara kyndistöðva komi frá svartolíu, þá yrði svartolíunotkun um 1200 tonn á ári.

Í þessari áætlun er miðað við hliðstæðar greiðslur og rafveitur fá nú vegna olíukeyrslu (til húshitunar), sem var 1981 15 aurar/l svartolíu eða um 8% af verði svartolíu.

Vegna þeirrar hlutfallslegu aukningar á niðurgreiðslum, sem frumvarpið gerir ráð fyrir, er hér reiknað með að niðurgreiðsla nemi um 10% af verði svartolíu eða 25 au/l svartolíu.

I. Hitaveitur (jarðvarmi)	0.8 mkr./ár
R/O-hitaveitur	0.3 „
	<hr/>
	1.1 mkr./ár

II. Rafveitur.

Olíunotkun rafveitna til framleiðslu rafmagns til húshitunar fer eftir árferði og getur orðið mikil ef orkuskortur er í landinu, eins og var veturinn 1981, en þá var olíunotkun rafveitna vegna rafhitunar húsa talin vera um 10 millj. l, þar af 7 millj. l á fyrri hluta árs. Við tengingu Hornafjarðar við byggðalínu mun þessi olíunotkun minnka eitthvað.

Áætlað magn: 5 millj. l svartolíu/ár.
Niðurgreiðsla: 10% af svartolíuverði
eða 1.2 mkr./ár.

$$3. \text{ gr. } I + II: \quad 1.1 + 1.2 = \mathbf{2.3 \text{ mkr./ár.}}$$

4. gr.

Verð á raforku til húshitunar skal greitt niður eftir því sem með þarf til þess að hitunarkostnaður verði 10% lægri en kostnaður við kyndingu með niðurgreiddri olíu. Raforka þessi skal greidd niður, hvort hún er heldur seld til beinnar upphitunar (I) eða sem orkugjafi hitaveitna (II).

Verðið á raforkunni til neytenda yrði samkvæmt þessu ekki hærra en 90% af hæsta leyfilegu verði skv. 2. gr.: $32.8 \times 0.9 = 29.5 \text{ au/kWh}$.

Niðurgreiðslur:

I. Rafhitun (sjá töflu II).

Meðaldýr rafhitun 57 (GWh/ár \times 27 (þkr/GWh) = 1.5 mkr./ár (322 - 295 = 27)
(33.2 au/kWh)

Dýr rafhitun 344 (GWh/ár \times 82 (þkr/GWh) = 28.2 „ (377 - 295 = 82)
(37.7 au/kWh)

I. samtals 29.7 mkr./ár

II. R/O-hitaveitur.

Niðurgreiðsla á raforku, sem er 80% af orkunotkun eða

$$25 \times 0.8 = 20 \text{ (GWh/ár)} \times 82 \text{ (þkr/GWh)} = 1.6 \text{ mkr./ár}$$

Samtals I + II 31.3 mkr./ár
eða 31 mkr./ár

Ef verð hjá ódýrum hitaveitum yrði hækkað um 30 % mundi þessi niðurgreiðsla lækka í **14 mkr./ár.**

Yfirlit yfir niðurgreiðslur:	Ódýrar hitaveitur með óbreytt verð	Ódýrar hitaveitur hækki um 30%
2. gr.	82 mkr./ár	67 mkr./ár
3. gr.	2 mkr./ár	2 mkr./ár
4. gr.	31 mkr./ár	14 mkr./ár
	<u>115 mkr./ár</u>	<u>83 mkr./ár</u>

Reykjavík, 2. apríl 1982.

F. h. Fjarhitunar hf.
Gylfi Ísaksson.

Áætlun um kostnað ef heimildarákvæði í 6. gr. verður notað.

6. gr.

Til að tryggja að jarðvarmi sé samkeppnishæfur við olíukyndingu er heimilt að veita jarðvarmaveitum framlag til að jafna þann mun, sem orkuverð þeirra er metið hærra en sem nemur hitunarkostnaði með olíu að frádregnum olíustyrk.

Hæsta verð = $13.1 \times 2.5 = 32.8$ au/kWh eða 56.7% af olíuverði.

Þær hitaveitur, sem eru með hærra verð, fengju styrki sem samsvarar mismun á verði um 5 mkr./ár.

(T. d. Hitaveita Suðureyrar, Siglufjarðar, Egilsstaða o. fl.).

(Ef miðað yrði við að styrkurinn næði því marki, að verðið hjá hitaveitunum yrði ekki hærra en 90% af niðurgreiddri olíukyndingu (eða 51% af olíuverði) yrði styrkurinn um 20 mkr./ár).

Ef verð hjá ódýrum hitaveitum yrði hækkað um 30% mundi styrkur lækka í 1 mkr./ár (í 2 mkr. miðað við 90% af niðurgreiddri olíukyndingu).

Reykjavík, 2. apríl 1982.

F. h. Fjarhitunar hf.
Gylfi Ísaksson.

TAFLA I:

Útreikningur á vegnu meðaltali orkuverðs 27 hitaveitna í desember 1981 (og febrúar 1982, sjá neðst).

	Stofnár	Húsrými þús. m ³	Íbúa- fjöldi	Hitunar- kostnaður % af olíuverði* (des. '81)
Hitaveita Reykjavíkur	1930	24 000	113 700	14.1%
Hitaveita Seltjarnarness	1972	540	3 000	17.3%
Hitaveita Mosfellshrepps	1943	440	2 800	14.8%
Hitaveita Reykhóla	1974	(10)	90	4.7%
Hitaveita Hvammstanga	1973	125	590	28.5%
Hitaveita Sauðárkróks	1953	440	2 180	20.8%
Hitaveita Ólafsfjarðar	1944	165	1 120	26.4%
Hitaveita Dalvíkur	1969	230	1 250	20.6%
Hitaveita Húsavíkur	1970	440	2 420	18.6%
Hitaveita Reykjavíklíðar	1969	50	280	20.3%
Hitaveita Selfoss	1948	600	3 250	18.0%
Hitaveita Hveragerðis	1952	270	1 250	16.2%
Hitaveita Laugaráss	1964	12	90	21.9%
Hitaveita Flúða	1967	60	150	19.2%
Hitaveita Brautarholti	1979	(10)	30	4.1%
Hitaveita Suðurnesja (án flugvallar) ..	1975	1 900	11 510	43.0%
Hitaveita Hríseyjar	1973	43	290	41.3%
Hitaveita Bessastaðahrepps	1980	55	400	60.3%
Hitaveita Akraness og Borgarfjarðar ..	1980	1 250	6 500	58.3%
Hitaveita Suðureyrar	1977	70	450	79.4%
Hitaveita Blönduöss	1977	200	900	57.7%
Hitaveita Siglufjarðar	1975	225	1 700	59.4%
Hitaveita Akureyrar	1977	2 400	11 500	59.4%
Hitaveita Egilsstaða og Fella	1979	155	700	82.0%
Hitaveita Vestmannaeyja	1976	760	3 800	55.7%
Hitaveita Þorlákshafnar	1979	110	800	58.7%
Hitaveita Eyra	1981	140	900	67.9%
27 hitaveitur alls		34 700	171 650	23.2%

*(Án rafmagns- og viðhaldskostnaðar á kynditækjum).

Oliukynding des. 1981	49.15	au/kWh	(100 %)
Vegið meðalverð 27 hitaveitna (des. 1981)	11.42	„	(23.2%)
Oliukynding febr. 1982	57.87	„	(100 %)
Vegið meðalverð 27 hitaveitna (des. 1981)	13.13	„	(22.7%)